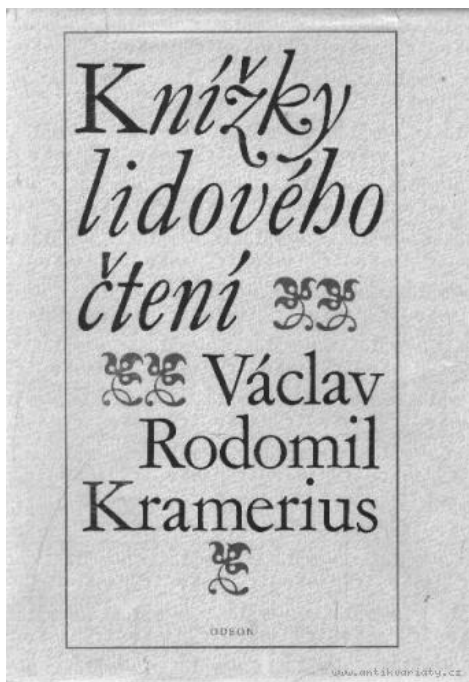

Václav Rodomil Kramerius – Knížky lidového čtení

Syn Václava Matěje Krameria (†1808), dědic **České expedice** (nakladatelství

a knihkupectví) → špička budování národního školství, mělo za důsledek rostoucí počet knižních odběratelů → v podnikání však V. R. Kramerius neměl úspěch.

Václav Rodomil Kramerius (1792 – 1861) byl pisálek a břídil. **Knížky lidového čtení** se šířily většinou anonymně, látkově byly mezinárodní, poskytovaly podklad pro ústní tradici. (periferní beletrie = bulvár, brak, kýč, ovšem zábava!)

Zemřel v chudobinci U Milosrdných na Karlově. Hrob má v Praze na Olšanech.

- **Knížky lidového čtení**

- oblíbeny od 16. st., tradice silná, obliba
- náměty putovaly Evropou, předávaly se dál, ovlivňovaly a formovaly se
- velké množství témat, jež měla nadnárodní charakter (měnila se jména hrdinů)

Povídky v knize:

- ✓ **staročeská povídka Opatovický poklad**

dějiště: mlýn v Čechách, kde stál opatovický klášter

děj: Zaměstnanec mlýna Tomáš, který miluje Lidušku (a ona asi i jeho), se jednoho dne setká s mužem v černém plášti a společně najdou poklad, hroudu zlata („seš hňup“, řekne mu černopláštník a prozrazuje tajemství: *tajemný muž získal pergamen, který mu prozradil, že právě na tomto místě, na místě kláštera, leží poklad.* Přestože se domluví, že to Tomáš nikomu neřekne (jinak prý zemře!), vykecá to Lidušce. Tajemný muž to však pochopí, takže Tomášovi nic neudělá.

Při výkopech pokladu starý mlynář (otec Lidušky) omylem pustí vodu a oba milence uvězní. Oni se však dostanou ven a vypráví celý příběh mlynáři, který je tak nasraný, že jednali za jeho zády, že Tomášovi nechce dát jeho dceru. **Náhle však přijde bouře, celý mlýn odnese a jsou záplavy.** Zde se ukáže Tomášův charakter, protože pomůže starému mlynáři celý mlýn znovu postavit. A ten uzná, **že ne poklad (zlato, stříbro), ale neunavené, pracovitě ručičky jsou poklad!** „A proto si můžeš vzít mou dceru“ = svatba = happyend.

✓ vypravování Železná košile

dějiště: Itálie

děj: Vězen Vivenčio je zajat v kobce, která mění svůj tvar, zmenšuje se a chce ho rozmačkat - typologicky stejné jako Edgar Allan Poe - Jáma a kyvadlo.

Silné emoce, strach ze své smrti... poslední den vězeň omdlívá, ráno se však probouzí na pohodlném lůžku, kolem sebe má svá druhy a sloužící. Spoludruh začíná vyprávět, že spolu s dalšími obklíčili hrad a zničili pekelný stroj s provazy a závažím (který řídil kobku - vězení - **železnou košili**). Vivenčio se uzdravil a nechal všechny zajaté propustit. Také kázal, aby byl železný žalář zničen.

další povídky z knihy:

- ✓ Kšaft
- ✓ Vladimír
- ✓ Velmi kratochvilná historie o Popelce
- ✓ Život, činové a do pekla vzetí znamenitého a pověstného čarodějnika a kouzelníka doktora Jana Fausta
- ✓ Znamenité a podivné příhody pana Prášílka